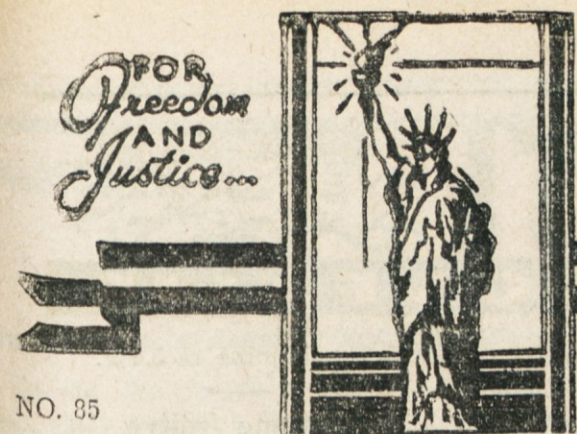

NO. 85

AMERIŠKA DOMOVINA

Antonia Pavlic 7-8-9
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERICAN IN SPIRIT
EN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, APRIL 30, 1969

STEV. LXVII — VOL. LXVII

Dva soseda presojava sovjetsko napadalnost

V Jugoslaviji smatrajo Sovjetsko zvezo za izrazito imperialistično, med tem ko Finci sodijo, da je ta lani zasedla ČSR iz strahu v samoohranbi.

HELSINKI, Fin. — Potniku, ki pride iz Jugoslavije na Finsko, pade takoj v oči, da obe deželi, Jugoslavija in Finska, gledata čisto različno na sovjetsko zunanjo politiko. V Jugoslaviji vidijo v njej čisti rdeči ruski imperializem, ki bi rad prišel preko Balkana do vpliva v Sredozemlju. Ta želja je glavni nagib za sedanjo sovjetsko zunanjo politiko. Jugoslavija se naravno upira taki sovjetski politiki. Trenja med njima se ne vršijo na političnem, ampak na "ideološkem" polju. Druga drugi očita izdajstvo komunizma.

Finski komunisti gledajo na sovjetsko zunanjo politiko čisto drugače. So prepričani, da Sovjetom ni na primer vse jugoslovanski samoupravni komunizem in da so radi tega proti Titu. V Prago so Sovjeti vdrl iz strahu, da bo v ČSR zmagal liberalni komunizem in od tam okužil med drugimi tudi sovjetske narode. Tega se v Moskvi bojijo. V Sovjetski zvezi je namreč še na tisoče stalinistov, ki se bojijo za svojo bodočnost, ako bi začelo zmagovali liberalne ideje kot so na Češkem in Slovaškem. V Moskvi dobro vedo, kakšno je politično razpoloženje na Finskem in kakšni so finški komunisti, zato se jih ne bojijo kot čeških in jih ne sovražijo kot jugoslovanskih. Sicer so finški komunisti vsaj na videz veliki optimisti, trdijo, da bodo sedanje rane na komunističnem organiziranju kmalu zaceljene in da bo mir zavladal za železno zaveso.

Univerzitetni ravnatelj Hayakawa postal junak dneva

CLEVELAND, O. — Ravnatelj Hayakawa pri nas ni znan, zaslodelo je pa njegovo ime ob Tihem oceanu tako hitro, da so mu nevoščljivci vsi politiki na zahodu dežele. Mož je na čelu San Francisco College-a in je tam tako odločno nastopal proti pretiranim zahtevam študentovskih demonstrantov, da je končno njegovo stališče zmagalo.

Za ta uspeh ga je kalifornijski guverner Reagan javno pohvalil, čeprav je Reagan republikanski guverner, Hayakawa pa navaden demokrat. Morda to že ni več. Njegovo priljubljenost na zahodu dežele bi namreč radi izrabili demokratje in ga postavili za kandidata.

Tega so se republikanci ustrašili, dočim politični opazovalci ugibajo, kaj bo Hayakawa napravil. Časnikarjem ni namreč hotel dati nobenega jasnega odgovora, iz česar sklepajo, da se bo z univerze podal v politiko.

Poravnajte naročnino,
če le mogoče, na prvo
obvestilo!

Vremenski
prerok
pravi:

Sončno in toplejše. Najvišja
temperatura okoli 55.

Novi grobovi

Anna E. Heppler
V Euclid General bolnišnici je včeraj zjutraj umrla 80-letna Anna E. Heppler s 13401 Ashburton Avenue, roj. Statek na Češkoslovaškem, od koder je prišla v Ameriko v starosti 15 let. Zapušča soproga Adolpha, hčerki Mrs. Mary Hannam in Mrs. Elaine Klann, 5 vnukov in 1 pravnuka. Pogreb bo iz Grdnoškega pokopnega zavoda na Lake Shore Blvd. v četrtek zjutraj.

John Korelec
Po dolgi bolezni je umrl 57 let stari John Korelec s 1196 E. 167 St., samski sin pok. Johna in pok. Therese, roj. Ferlin. brat Franka, Henryja in Rose, rojen v Clevelandu in zaposlen do bolezni pri Towmotor Corp. Pokojnik je bil član ABZ št. 45. Pogreb bo iz Zeletovega pokopnega zavoda na E. 152 St. v petek ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na Kalvarijo.

Thomas Virant
V Cleveland Veterans Adm. bolnišnici je umrl Thomas Virant, sin pokojnih Mr. in Mrs. Joseph Virant, nečak rev. Ludwiga J. Viranta iz znane družine v Lorainu, O. Zapustil je družino in veliko sorodnikov.

Vprašanje davkov najbolj pereče

WASHINGTON, D.C. — Bela hiša je dobila v tednih pred predsednikovo poslanico Kongresu o spremembi davčnega zakona sporočila iz vseh delov dežele, da je postalo vprašanje davkov najbolj pereče in da povzroča več jeze kot vojskovanje v Vietnamu, naraščanje zločinov in draginja.

To je bil tudi čas, ko so morali ljudje izpolnjevati davčne prijave in plačevati tako zvezni dohodninski kot tudi druge davke.

Če si brezobziren pri vožnji,
ne pozabi, da se boš zaradi
tega kesal!

Zvezna pomoč mestom preko državnih uprav?

Župani vele mest zahtevajo, da zvezna vlada daje tem pomoč neposredno, Nixon in njegovi pa mislijo bolj na posredno pomoč preko državnih uprav.

WASHINGTON, D.C. — Pretekli teden je bil v Beli hiši posvet županov velikih mest vse dežele s predsednikom Nixonom, podpredsednikom Agnewom in vodniki zvezne vlade za vprašanja mest. Predsednik Nixon je po eni uri sestanka zapustil, narkar so se razgovori nadaljevali pod vodstvom podpredsednika S. Agnewa. Ta je po sestanku dejal časnikarjem, da razgovori "niso bili posebno ljubeznivi, bili pa so odkriti".

Jedro vprašanja se je vrtelo okoli podpore zvezne vlade mestom za obnovo in za boj proti revščini. Pod demokratsko administracijo je prihajala ta pomoč neposredno v sama mesta, republikanci pa se nagibljejo misli, naj bi šla preko uprav posameznih držav. Znano je, da je večina državnih guvernerjev republikancev, da pa so župani velikih mest izjemno New Yorka skoraj sami demokrati.

Župani so torej zahtevali neposredno pomoč, ker se boje, da bi državne uprave lahko zvezno pomoč uporabile v druge namene in po svojih lastnih željah in ocenah. Nixon je že tekom volilne borbe govoril o delitvi zveznih dohodkov z državami, to stališče zavzemajo tudi njegovi glavni sodelavci, ki imajo posla z vprašanji mest. Od teh sta namreč bila dva državna guvernerja, eden pa podguverner.

Kratkih kril ne marajo

KAMPALA, Uganda. — Kakih 50 moških je preteklo soboto napadlo tu skupino 15 deklet v kratkih krilih, češ da so nespodobno oblečene. Dekleta so kofutali in brali ter jim trgali obleko, dokler jih ni policija rešila. Enega od napadalcev so prijeli.

Demokratje zahtevajo preiskavo guv. Rhodesa

COLUMBUS, O. — Članek v časopisu "Life", ki trdi, da je guverner Ohio J. Rhodes uporabljal sredstva volivnega sklada za svoje osebne namene, pa tega ni prijavil zvezni davkarji, dokler ga ni prišla, in imel dobre zveze z organiziranim zločinstvom, je dvignil v Ohio veliko prahu. Del teh očitkov je bil že znan od preje in na to se je skliceval guverner v svoji javni, kjer zanika te očitke in označuje članek za podtikanje in laži.

Vodnik demokratske stranke ne organizacije v Ohio E. P. O'Grady je v posebnem telegramu Beli hiši pozval predsednika R. Nixona, naj odredi preiskavo v zvezi z očitki v omenjenem članku. V telegramu izjavlja O'Grady, da to ni "nikakoli strankarsko vprašanje". Ljudstvo Ohia neoziraje se na strankarsko pripadnost, ima pravico do vseh podatkov o teh očitkih proti guvernerju, ugotavlja telegram.

Zvezne oblasti med tem že preiskujejo, kako je Life prišel do podatkov iz uradnih aktov, ki imajo značaj "tajnosti" in morejo biti na razpolago le uradnim osebam in v določenih slučajih kongresnim odborom.

H. Brownell bo nasledil E. Warrena?

WASHINGTON, D.C. — Še vedno sodijo, da ima Herbert Brownell Jr., ki je bil v času Eisenhowerja pravosodni tajnik, največje izgledov, da bo nasledil E. Warrena, vrhovnega sodnika ZDA, ko bo koncem sedanjega poslovnega doba sodišča šel v pokoj. Sedanjega državnega tajnika W. Rogersa še vedno omenjajo kot verjetnega bodočega glavnega sodnika, toda ne kot načelnika vrhovnega sodišča.

Sodnik vrhovnega sodišča Abe Fortas, ki ga je predsednik L. B. Johnson predložil za načelnika vrhovnega sodišča Kongresu, pa potem imenovanje umaknil, bo verjetno, tako vsaj trdijo, koncem sedanjega poslovnega doba sodišča stopil v pokoj.

PROTESTANTI V ULSTERJU SE BOJE ZA SVOJ POLOŽAJ

Ulster ali Severna Irsko je postalo novo središče nemira, napetosti in notranjih bojov. Odstop predsednika pokrajinske vlade O'Neilla bo nemara privedel do položaja, ko bo moral London ukiniti samoupravo in prevzeti neposredno odgovornost za Severno Irsko.

BELFAST, Sev. Irsko. — Predsednik pokrajinske vlade Terence O'Neill je odstopil kot načelnik Unionistične stranke, ki ima večino v parlamentu, in napovedal, da bo odstopil tudi kot predsednik vlade, kakor hitro bo stranka izbrala novega načelnika. Spor med katoličani in protestanti v Severni Irski ali Ulsterju je v zadnjih tednih tako narastel, da je O'Neill izgubil upanje, da bi mogel doseči pomiritev. Ob svojem odstopu je izrazil upanje, da bo morda njegov naslednik, ki bo imel manj osebnih nasprotnikov, vprašanje lažje v miru reševal.

Prevladuje mišljenje, da bo Unionistična stranka zbrala na mesto zmerne O'Neillakega zagrebenega protestanta, pa naj bi bil to B. Faulkner, ki je januarja odstopil kot trgovinski minister prav zaradi O'Neillove popustljivosti nasproti katoličanom, ali pa J. Chichester-Clark, ki je iz istega vzroka odstopil pretekli teden kot poljedelski minister v pokrajinski vladi.

Vodniki boja za civilne pravice so izjavili, da na bodo odnehali od svojih zahtev, ko protestanti zagrebeno odklanjajo vsako popuščanje in so odločni braniti svoj položaj z vsemi sredstvi. Protestanti res postavljajo trenutno v Severni Irski skoraj dve tretjini prebivalstva, pa se zavedajo, da se položaj naglo spreminja v njihovo škodo. Katoličani imajo namreč večje družine, več otrok kot protestantje in predno bo minil en rod, če se položaj bistveno ne spremeni, bodo katoličani imeli večino prebivalstva. Dejansko imajo katoličani že večino med šolarji in dijaki.

V Londonu se boje, da se bo položaj tako zaostрил, da bodo morali Severni Irski ukiniti samoupravo in prevzeti neposredno njeno upravo. V boj se je po vsem sodeč vmešala tajno tudi Irsko republikanska armada, podtalna organizacija, ki se bori proti angleški oblasti nad Irsko že nad pol stoletja. Člani te organizacije naj bi izvedli razstrelitve in sabotaže v Belfastu in okolici. London je poslal v Severno Irsko preko 2.500 vojakov, ki naj bi pomagali domači policiji čuvati javna poslopja in naprave pred napadi.

Zadnje vesti

JERUZALEM, Izrael. — Izraelski komandosi so napadli in podrli jez na reki Nil v gornjem Egiptu v odgovor na egipčanske napade preko Sueškega prekopu, izjavlja posebna objava predsedstva vlade.

PARIZ, Fr.—Gaullistična stranka je včeraj sklenila podpreti G. Pompidouja kot svojega kandidata za predsednika republike. Svojo kandidaturo za predsednika je objavil tudi socialist Gaston Defferre, znani župan Marseillesa. Socialistična stranka bo baje podpirala njegovo kandidaturo in odklonila skupnega kandidata s komunisti. Glavna zveza delavskih uni, ki je pod nadzorom komunistov, je odpovedala javne sprejeme za prvi maj v Parizu, da ne bi dala priložnosti anarhistom in drugim skrajnežem za nemire.

WASHINGTON, D.C. — Predsednik R. Nixon je v govoru pred Trgovinsko zbornico ZDA pozval upravnike univerz in drugih visokih šol, naj sicer priznajo študentom pravico do glasu, toda naj nastopijo odločno proti vsem poskusom nasilja in izgredom, ki motijo redni potek dela.

SAIGON, J. Viet. — Kljub sorazmerno omejenemu bojevanju v Južnem Vietnamu so oborožene sile ZDA izgubile v zadnjih 7 dneh kar 17 helikopterjev.

Tito misli zopet na blok neuvrščenih

BEograd, SFRJ. — Tito je za silo uredil svoje domače težave. Kongresi njegove partije so kolikor toliko potekali po programu, tudi pri volitvah se ni pojavilo preveliko število "neustreznih" kandidatov, federalna in republiške vlade imajo že spiske, kdo bo izvoljen za ministrske predsednike in ministre. Tako je Tito glavno svoje delo opravil in se zopet vrnil v zunanjo politiko.

Pred očmi mu bdi načrt, kako bi sklical veliko konferenco "neuvrščenih" držav, ki bi pritiskala na oba bloka, ameriški in ruski, naj bolje skrbita za mednarodni mir, kot to delata danes. V Beogradu trdijo, da se je že vseh 30 držav vnelo za to idejo. Ni pa še znano, kje naj bo konferenca. Mislijo pa, da bo verjetno v Beogradu. Ker pa kraj še ni vlad. Zato "prevzgoja" dezertir, terjev ne dela težav, se velikokdo že želi priti na konferenco.

Iz Clevelanda in okolice

K molitvi—
Clanstvo Društva Marije Vnebovzete št. 103 ABZ je vabljeno nocoj, v sredo, ob 7.30 v Zeletov pokopni zavod na E. 152 St. k molitvi za pok. Gertrudo Bokal, dolgoletno predsednico društva.

Pogreb—
Pogreb umrle G. Bokal bo jutri, v četrtek, ob 9.15 iz Zeletovega pokopnega zavoda, v cerkev Marije Vnebovzete pa ob desetih, torej eno uro kasneje, kot je bilo prvotno določeno. Pokojna je bila tudi članica Kluba slov. upokojencev in Kluba Ljubljana.

Raznašalca iščemo—
Uprava Ameriške Domovine išče raznašalca za Huntmere, Parkgrove in Arcade Avenue. Kličite 431-0628.

Perk bo verjetno kandidat za župana—

Okrajni avditor R. Perk bo po vsem sodeč republikanski kandidat za župana Clevelanda, četudi še tega ni objavil. Da bi odločitev olajšali in pospešili so njegovi podporniki ustanovili posebno organizacijo s pisarno na 4471 Broadview Rd. Predsednik skupine je T. Welch, tajnik in blagajnik pa Anton Zak, znani slovenski pogrebni na St. Clair Avenue.

Rokoborci v Areni—
Jutri, v četrtek, zvečer ob osmih je zopet zanimiv nastop rokoborcev.

K slovesu—
Clanstvo kluba slovenskih upokojencev na Holmes Ave. je vabljeno nocoj ob sedmih v Zeletov pokopni zavod na E. 152 St., da se poslovijo od pokojne članice Gertrude Bokal.

V bolnišnici—
Mrs. Mary Jalovec, 1106 E. 64 St., se nahaja v St. Vincent Charity bolnišnici, v sobi št. 207. Obiski so dovoljeni. Zelim jo, da bi se hitro pozdravila.

Nocoj Rigoletto—
Metropolitan opera je sinoči podala pred dobro zasledeno dvorano Public Auditoriuma Puccinijevo opero La Boheme. Vlogo Rodolfa je pel Franco Corelli, Mimi Lucine Amara, Mussetto Clarice Carson. Dirigiral je Carlo Franci. Nocoj ob osmih je na sporedu Verdijev Rigoletto.

Rdečih dezertirjev v Vietnamu vedno več

SAIGON, J. Viet. — Lani je dezertiralo od rdečih čet nad 18.000 domaćinov. Letos jih je 12.000. Do konca leta jih bo najbrže veliko več kot lani. Dotok dezertirjev je namreč v Vietnamu tesno povezan z vojaškimi operacijami. Kadarkoli pričakujejo delavci in kmetje rdeče ofenzive, dotok beguncev hitro postane. Kakor hitro je rdeče ofenzive konec, se število dezertirjev začne zopet dvigati.

Lani je na primer znana novoletna ofenziva močno zavrla dotok dezertirjev. Letos ofenzive uvrščenih držav, ki bi pritiskala na oba bloka, ameriški in ruski, naj bolje skrbita za mednarodni mir, kot to delata danes.

Pred očmi mu bdi načrt, kako bi sklical veliko konferenco "neuvrščenih" držav, ki bi pritiskala na oba bloka, ameriški in ruski, naj bolje skrbita za mednarodni mir, kot to delata danes. V Beogradu trdijo, da se je že vseh 30 držav vnelo za to idejo. Ni pa še znano, kje naj bo konferenca. Mislijo pa, da bo verjetno v Beogradu. Ker pa kraj še ni vlad. Zato "prevzgoja" dezertir, terjev ne dela težav, se velikokdo že želi priti na konferenco.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debever

NAROCNINA:

Za Združene države:
\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83 No. 85 Weds., April 30, 1969

Milovan Djilas prerokuje

Djilasu je postalo dolgčas. Vrnil se je k prvotnemu poklicu, spisal je novo knjigo, ki naj bi imela značilen naslov: Npopolna družba, onkraj novega razreda. Knjiga bo menda šla v prodajo že v par tednih. Da naredi zanj nekaj propagande, je Djilas napisal za N.Y. Times Magazine od 23. marca obširen članek, ki v njem napoveduje, kakšen bo svet l. 1984, torej v letu, ki ga je svoj čas že opisal znani pisatelj Orwell v svoji knjigi "1984".

Že naslov pove, da je odskočna deska za njegova premišljevanja njegova svojedobna ideja o "novem razredu", ki mu je preskrbela pred 15 leti Titov zapor, pa tudi svetovno slavo. Nesporo je, da je Djilas kar dobro opisal, kakšen "novi razred" je nastal v Jugoslaviji precej hitro po koncu zadnje vojne. Ni pa Djilas predvidel, da se bo v vsaki komunistični državi razvila svoja vrsta novega razreda, prirojena političnemu stanju vsake dežele. Ni tudi predvidel, da bo nacionalizem tako hitro razgrizel vero, da se bo komunizem lahko uveljavil povsod v eni in isti obliki in z isto vsebino.

Zato je moral Djilas svojim pogledom na novi razred v Jugoslaviji dodati še poglede, kako se bo komunizem sploh razvijal v bližnjih par desetletjih po vsem svetu. Manjka nam prostor, da bi mogli vsaj naštetii njegove misli, kakšne spremembe bo komunistično gibanje doživelo v tej dobi, omejiti se moramo le na Jugoslavijo.

Morda bi le omenili, da Djilas misli, da bo komunizem l. 1984 "mrtev" v Rusiji. Ruski komunizem je že sedaj mešanica tradicionalnega ruskega imperijalizma in ideje o totalni diktaturi. Če je komunizem mrtev v Kremlju, ne more več obstojati kot svetovna ideja. Svetovnega komunizma ni več in ga ne bo več, pravi Djilas. Odnosi med Moskvo in Peipingom bodo ostali napeti na isti način, kot so napeti med kapitalističnimi državami v svobodnem svetu. Obe rdeči velesili bosta seveda ogrožali v svojem imperijalizmu vse male "države v socialističnem taboru".

Vse to dobro vedo tudi posamezni komunistični režimi v malih državah. Se skušajo varovati pred posledicami takega mednarodnega stanja s tem, da iščejo v domači politiki kar naprej nove reforme, obenem se stalno pripravljajo na odpor proti Moskvi in Peipingu. To stanje je do določene meje neprirodno, zato bo sprožilo krize v komunističnem svetu, toda krize bodo omejene na rdeče vrhove, delovni ljudje jih bodo čutili le posredno.

Usoda vsakega naroda pod komunizmom bo v prvi vrsti odvisna od razmer v vladajoči partiji. Ker komunizem nima več skupne ideologije, bodo v vsaki stranki in pri vsaki priliki nastale struje, klike in podobne skupine, ki se bodo borile za oblast. Tako bo novemu razredu ostala le ena skupna vez: skupen boj za skupne privilegije. Ta vez seveda ne bo imela nobene moralne veljave. Vsak rdeči režim bo moral dalje računati tudi z inteligenco, posebno s tehnično, ki se ne bo dala zlepa ugnati. Zavedala se bo, da je vsakemu režimu neobhodno potrebna. Se tretji element bo prišel povsod v veljavo: narodna obramba, odnosno njeni voditelji. Ti bodo dobro poznali trenja in razprtije med "civilisti", zavedali se pa tudi nevarnosti za diktaturo, ako bi trenja in spori šli predaleč. Zato se vojaki ne bodo obotavljali, da prevzamejo oblast, kadar bodo začutili, da se bliža res velika nevarnost za njihov lasten obstoj. Tak političen razvoj je verjeten ne samo v malih, ampak tudi v obel velikih komunističnih državah. Ta izvajanja niso le sad Djilasovih misli po željah, Djilas namreč pravi, da "človek lahko šteje s prsti ene roke tiste komunistične voditelje, ki še verujejo v možnost utopične komunistične družbe".

Kot "demokratičen socialist", ki načeloma nasprotuje sedanjemu jugoslovanskemu upravnemu sistemu, bi Djilas rad dočakal spremembo, toda brez vsakega nasilja. Želi Titu, da bi dočakal l. 1984, da bi takrat videl, kdo je bil boljši prerok, on ali Djilas. Takrat bo Tito star 92 let. Četudi bi bil še na oblasti, bi je ne mogel radi visokih let izvrševati. Odprto bo ostalo vprašanje, kaj po Titovem odhodu? V tem oziru je značilna sledeča Djilasova pripomba: zdi se mu, da v jugoslovanskih političnih vrhovih nihče ne misli o tem, kaj naj bo po Titovem odhodu. O tem zelo veliko premišljujejo navadni ljudje, ne samo v Jugoslaviji, ampak povsod. Ko je bil Djilas zunaj Jugoslavije, mu je bilo največkrat postavljeno ravno vprašanje: Kaj po Titu? Djilas naravno noče povedati svoje sodbe, pripomi pa: "Omembe je vredno, da so težnje Hrvatov in Slovencev po večji državni neodvisnosti in Srbov po večji narodni edinstvi postale bolj izrazite kot težnje po demokraciji (verjetno se za to besedo skriva težnja po komunizmu. —Op.p.). Komunistične stranke jugoslovanskih republik postajajo zmeraj bolj nacionalistične, dočim njihova pravovernost usiha."

Djilas tudi misli, da bi se Sovjetska zveza morda vmešala v jugoslovanske zbirke. V tem primeru bodo v Kremlju

hoteli izrabiti "narodne konflikte". Pri tem bodo najprej podžigali nacionalistične strasti Srbov, ki so pravoslavne vere in imajo še mnogi med njimi v spominu filoruske tradicije. Ne smemo pozabiti, da je l. 1948 imel Stalin največ somišljenikov ravno med Srbi in sicer v Črni gori, dočim je bilo le malo Hrvatov in Slovencev zanj. Pa še na to opozarja Djilas: Srbi niso uravnovešeni narod, močno in hitro nihajo iz ene skrajnosti v drugo. Pri tem nikoli ne izgubijo svoje privezanosti k neodvisnosti.

L. 1984 bo Jugoslavija že postala konfederacija, njeno gospodarstvo bo mešanica svobodnega in sedanjega "socializiranega". Idejno bo padala zmeraj bolj pod vpliv Zahoda. Te njegove napovedi so precej meglene. Treba bo počakati na njegovo najnovejšo knjigo.

Djilas ni torej še zgubil vere v Jugoslavijo, zaveda se pa, kje tiči največja nevarnost zanj. Morda bo ravno o tem kaj več povedal v svoji knjigi.

* SVET NI NIKDAR BREZ SKRBI, pa naš Veliki Chicago tudi ne. Sedanja atomska doba povzroča mnogim še posebne skrbi. Vzroki so v tem, ker svet je razdeljen v dva ideološko drug drugemu silno nasprotna tabora v vseh ozirih političnega in socialnega življenja. In v rokah obeh taborov je nukleersko orožje. Nevarnost za oba. Oba se pripravljata.

Znanstveniki so na delu noč in dan in razvijajo in urejujejo nuklearske sile za vse razne namene in uporabe, predvsem za obrambo pred nuklearskimi napadi. Odkar so odkrili in iznašli, da se da z raketnimi protizrakelki, prirejenimi za take namene, srečavati sovražne rakete že v zraku in jih uničevati, predno pridejo do cilja, vlada za tako obrambo vsestransko zanimanje. Kajti gre se za obrambo in zaščito velemest, javnih ustanov, kot električnih in plinskih central, občevalnih in prometnih zvez in mnogo drugega.

V ta namen kupujejo po nekaterih krajih obširna zemljišča, kjer naj bi se gradile take opazovalne stražne postojanke s potrebno opremo za odbijanje sovražnih napadov, če bi do teh prišlo. To seveda stane deželo velike vsote.

Za te namene je tudi v Chicagu in okolici veliko zanimanje. Oglasili so se pa zadnje čase nekateri strokovnjaki za te namene in izražajo dvome nad vso to podvzetnostjo, češ da najbrže ne bo dovolj učinkovita, da bi kaj pomagala. Zraven je pa silno draga.

In tako stoji to vprašanje še odprto, ali naj se nadaljuje s temi obrambnimi nameni ali ne. O tem razmišlja in odloča tudi sedanja zvezna administracija v Washingtonu. Tudi tam so mnenja o tem pocepljena. Za enkrat bodo še ostali pri načrtih te obrambe. Tako je odločil tudi Nixon. Za naprej pa kakor bo kazalo.

Edino upanje v tem je, da se stanek in konferenca na "vrhu", o kateri se govori, da bo med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami, če bo prišlo na njej do kakega zaupanja vrednega sporazuma, zna to urediti. Drugače bo šlo tekmovanje naprej.

Tako je že domačih vsestranskih skrbi preveč — pa še to.

* "ČUDIM SE, DA SE ŠE KDO ZANIMA za policijsko službo," se mi je izrazil moj znanec, ki sva se srečala na 26. cesti blizu Kedzie Avenue.

Omenil je, da je pred kratkim šel poslušat neko obravnavo, kjer so obravnavali o dijaških izgrelih. Uré in ure so razni odvetniki mlatili prazno slamo in iskali v njej dokaze in izgovore, ki naj bi opravičevali razgrajanje, policijo pa črnili, da je za "valpetovsko" nastopala in ravnala z demonstranti.

Odvetnik, ki je odgovarjal na obtožbe proti policistom, je navedel dolge vrste slučajev, kako so mladi demonstranti psovali policiste, metali na policiste raz-

no gredibijo in šmir. Vpraševal je: Kaj bi oni "dobrosrčni zagovorniki" demonstrantov na taka sramotjenja in na tako povzročeno škodo napravili v takih slučajih?

Mnogi niso odgovarjali na vprašanja, nekateri pa so skušali tolmačiti in razlagati "demokracijo", češ, da demokracija ima odgovor na to.

Kakšen odgovor?

Prava poštena demokracija ima odgovor na to! Odgovor, da krivice se delati ne sme, škodo povzročati se ne sme, škodljivo samovoljo vsiljevati tudi ne. So na razpolago druga pota, po katerih se da priti do sporazumov in vpoštevanja dobrih, zdravih načrtov na polju vsega raznega življenja.

Govorila sva o tem precej časa. Midva sva seveda prišla do zaključka, kako bi se te sitne probleme rešilo. To po najinem domnevanju. Drugi seveda, po sebi še tisti, v katerih rokah se nahaja avtoriteta za taka reševanja, ti sodojo in te probleme rešujejo po svoje. Da bi le imeli prav — pa pri reševanju tudi kaj uspeha! To sva želela oba z znancom. Vse kar midva zmoreva.

Razmere v tem in o tem so pa sitne in težke vse bolj, kakor si jih pa predstavljamo. Kam bomo privzili s tem? Ali ne v neko anarhijo tudi na polju vzgoje bodočih rodov?

In bodovi rodovi, tako vzgojeni, kako se bodo razumeli med seboj?

* V KAJ IN KAM VODIJO nemiri po višjih šolah in kolegijih (colleges)? Poročila o njih že sama povedo, kam. Kdor ima kaj zdravega vpogleda na te nemire in uporna gibanja, si zna predstavljati posledice. Mnoge pa, zgleda, da to ne prebudi in zraven še podpirajo taka gibanja, češ naši Bilčki, Dieki in Patriki morejo imeti nekaj besede in nekaj, kar je "vredno" življenja. K temu pomagajo seveda tudi mnogi vzgojitelji, učitelji in profesorji. Zgleda, da hočejo vzgojiti nekakega "novega človeka". Kakšnega?

Dokler so otroci majhni, se mnogi starši trudijo, da jih vzgoje v duhu, kakor so bili sami vzgojeni. Trudijo se tudi šole raznih verstev, da jih v svojem duhu vzgajajo. Uspeha je precej. Mnogi ostanejo zvesti naukom, ki jih dobijo doma, v katerih so rastle v mladih otroških letih.

Neki slučaj pripoveduje, da sta se sestali dve materi. Pogovarjali sta se o tem in onem. Ena je imela še male otroke, druga pa je izven osnovne šole. Prva ni imela pritožbe, druga pa. O svojih treh otrokih je povedala. Hčer je omožena, ne gre ji slabo. En fant je že v službi in se kar dobro obnaša. Najmlajši pa je že leto dni obiskaval college. Ta pa, da se je nabral tam drugih muh. Pripoveduje, da se ne moli, da o tem imajo nekateri učitelji in študentje drugačno mnenje. Zraven pa je potožil, da ga je pred drugimi študenti kar malo

sram. Oče ga je vprašal, zakaj?

"Zato, ker vsak ima že svoj avto, jaz pa ne. Če hočete, da bom šel naprej v šolo, mi morate kupiti avto. Vsi se vozijo z avti, le jaz ga nimam. Drugi imajo dosti prijateljev in prijateljic. Dekleta se rada vozijo z njimi, imajo dosti zabave. Na take, ki pa podplate brusimo, pa še pogleda ne nobena..."

"In kaj, če ti ga ne bomo kupili?" ga vpraša oče.

"Pa v šolo ne bom šel več," je odvrnil sin.

Tako se nalezajo mladi "modernega duha" po nekaterih sedanjih učnih zavodih. Vsak hoče svoj avto, diktirajo šolskim odborom, kaj jih naj uče in kaj ne. Poleg avta vsak svojo punco, spoštovanja do nikogar ne — kam bo to pripeljalo?

R.

Pojasnili ZDSPB Tabor

CLEVELAND, O. — Članek "Kaj je resnica" se ne nanaša na kak članek v reviji "Tabor", temveč na osebo, podpisano pismo uredniku revije "Tabor", ki ga je napisal g. Louis Zajec iz Toleda, Ohio, in je objavljeno na str. 112, "Tabor", št. 4, 1969.

Glavni odbor ZDSPB Tabor smatra, da bi bil odgovor na to pismo primernejši in pravilnejši na istem mestu, kjer je bilo pisano objavljeno, ne pa v kakem drugem časopisu.

Glavni odbor ZDSPB Tabor.

V Milwaukee bo koncert!

MILWAUKEE, Wis. — "Nikdar prepzno!" pravi ljudska rečenica.

Ali bo to držalo tudi v temle slučaju? Upajmo!

Pevski zbori pri cerkvi sv. Janeza v Milwaukee, Wis., sporočajo vsem prijateljem in ljubiteljem lepega petja tole:

Prihodno soboto, 3. maja 1969, zvečer bo v farni dvorani cerkve sv. Janeza letni koncert.

Nastopili bodo: slovenski cerkveni pevski zbor, angleški zbor in tudi posebna skupina, ki bo ob spremljevanju glasbe predvajala simbolične vaje. Kdor se je udeležil milwaškega koncerta v preteklih letih, ve, da se tudi to pot obeta lep in užitek poln večer.

Spored bo bogat in raznolik! Pevci se skrbno pripravljajo. Kakor so poslušali vselej veseli lepega petja, tako so pevci vselej veseli velike udeležbe.

Zato je tole oznanilo obenem tudi prijazno povabilo: "Prijatelji petja iz milwaške srenje, prav tako tudi iz okoliških mest: Pridite in udeležite se koncerta! Ne bo vam žal!"

Začetek koncerta bo točno ob osmih. Po koncertu bomo še nekoliko pokramljali in tudi zaplesali.

Na svidenje torej v soboto zvečer! Prijatelji

Za pomoč Biafri

CLEVELAND, O. — Znani slovenski zdravnik, primarij dr. Valentin Meršol, 1031 E. 62 St., Cleveland, Ohio 44103, je pred kratkim postal eden izmed pokroviteljev Biafra Children Rehabilitation Committee, Inc., P. O. Box 13025, Washington, D.C. 20009. Namen te organizacije je nabirati denar in sredstva za rehabilitacijo bifafranskih otrok, kar se njih zdravja in šolanja tiče, za časa sedanje krize, pa tudi za potem, ko bo vojna končana in ko bo rehabilitacija še dolgo potrebna.

Če bi kdo želel postati pokrovitelj ali poslati denar ali drugače sodelovati, naj piše na gornji naslov komiteja. Namen je povedati čim več ljudem. Denar in drugo da le, kdor more in kadar počne more. Tudi iz misijonskega ozira je sedaj in za v bodoče Bidafrin najbolj potrebna gnotne in moralne pomoči. Priporoča se, da bralci prepišejo ali izrežejo gornji naslov in ga imajo med svojimi tekočimi naslovi.

I. S.

VESTI IZ SLOVENIJE

Razvoj slovenskega gospodarstva v letu 1968

Leto 1968 je bilo uspešno, čeprav je bil treba premagati dosti težav. Uspehi reforme so v Sloveniji večji, ker je slovensko gospodarstvo tesneje vključeno v mednarodno delitev dela.

Za sedanjega gospodarsko strukturo Slovenije je značilno, da ima pretežno majhna in srednja podjetja s precej zastarelo opremo in tehnologijo. Oprema v slovenski industriji je za 17% bolj odpisana kot v ostalih republikah Jugoslavije, kjer so nova industrijska podjetja predvsem izven Slovenije. Skoraj vsa slovenska industrijska struktura se je razvila na osnovi manjših obrtnih in polindustrijskih obratov izpred zadnje vojne ali celo še iz avstrijskih časov. Povsem novih podjetij je malo.

Zaradi decentralizacije akumulacije se je v zadnjem desetletju položaj nekoliko izboljšal. Četudi se je industrija nekaj modernizirala, je slovensko gospodarstvo tehnološko in tudi organizacijsko močno zastarelo in daleč zaostaja za sosednimi državami. Zato se proizvodnja le s težavo vključuje v sodobne tokove mednarodne menjave, kjer se vedno bolj uveljavlja učinkovitost proizvodnje v velikih serijah.

Po Kresetu je vladalo v prvih letih reforme precejšnje mrtvilo. V slovenskem gospodarstvu je pa bilo manjše kot drugod v Jugoslaviji. V letu 1968 je pa proizvodnja narasla in se je povečal tudi izvoz, zlasti na konvertibilna področja. Zaradi vedno večjih davčatev družbi pa je akumulativnost gospodarstva ostala skromna. Tudi devizni in sedanji zunanjetrgovinski sistem za izvozno usmeritev ni dovolj spodbuden. Izvoz sta spodbujali le omejenost prodaje v Jugoslaviji in pa težnja podjetij po modernizaciji opreme. Uvoz sodobne opreme je namreč povezan z velikimi izvoznimi obveznostmi.

Slovenija je tradicionalno usmerjena na zahod, za kar je tudi primerna, saj ima razmeroma visoko raven delovnih navad, relativno dobro kvaliteto proizvodov in močno raznoliko ter zahtevno potrošnjo.

Onesnaževanje zraka

Na občnem zboru meteorologov Slovenije so ugotovili, da je onesnaževanje zraka eno glavnih vprašanj v današnji Sloveniji. Stopnja onesnaženja je že zelo visoka, pa še vedno narašča iz leta v leto. Meteorologi so obsojili premajhno zanimanje upravnih oblasti za to vprašanje, pa opozorili posebej tudi na premajhno povezavo med družtvi, strokovnjaki in organizacijami, ki se posvečajo temu vprašanju.

Brnik izjema

Glavno letališče Slovenije Brnik na Gorenjskem, letališče za Ljubljano, je edino večje letališče v Jugoslaviji, ki mora samo odplačevati stroške gradnje. Vsa ostala letališča so gradili z zveznimi sredstvi.

Letalsko podjetje Ljubljana-Pula je zaradi letališča v Brniku v stalnih finančnih težavah, ker mora odplačevati najete kredite. Ti so lani presegli že poldrug milijon novih dinarjev. V letališkem podjetju so mnenja, da bi jim morala priskočiti na pomoč republika Slovenija, ki naj bi prevzela posojila za gradnjo pristajalne steze in drugih betonskih in asfaltnih površin na letališču.

Povišanje pokojnin

Skupščina republiške Skupnosti socialnega zavarovanja v Ljubljani je z ozirom na porast življenjskih stroškov sklenila

povišati pokojnine za 5.4%.

Neresne trditve

Predsednik slovenske vlade v Ljubljani Stane Kavčič je zapisal v Rodni grudi: Za mnoge naše ljudi je bilo izseljevanje v tujino v stari Jugoslaviji edina rešitev... Šele pridobitve narodno-osvobodilne borbe in socialistične ureditve so ustvarile pogoje, da dobi slovenski človek zaposlitev na svojih domačih tleh.

Kavčič mora imeti izseljenca za zelo slabo poučeno o razmerah v Sloveniji, da nam skuša natveziti tako debelo laž. Nikdar v zgodovini Slovenije in slovenskega naroda ni bilo na delu v tujni toliko Slovencev kot prav v zadnjih letih, ko se je socialistična ureditev že davno udrila...

Piknik za Amerikance v škojfi Loki

Piknik za ameriške izseljence, ki bodo letos obiskali Slovenijo, bo 4. julija zopet v Škojfi Loki, kot je bil lani. Za dolenske rojake je določen poseben sestanek v Vinici v Beli Krajini 29. junija.

Ljubljansko bolnišnico dograjujejo

Glavno poslopje ljubljanske bolnišnice je bilo dograjeno še v lanskem decembru, sedaj se trudijo z njegovo notranjo ureditvijo in opremljanjem. V njem bo prostora za 500 postelj. V novem poslopju bodo namestili interno, kirurško in ginekološko-porodniško kliniko.

"Mariška" ne vozi več

Vlak, ki je vozil na železniški progi Sobota-Hodoš, ki so ga Goričani imenovali hudomušno "Mariška", je z novim letom prenehal voziti, ker se vožnja ni več "izplačala". Pravijo, da ta vlak itak ni nikdar bil donosen in so ga leta 1907 vpeljali iz političnih razlogov, ne iz kake dejanske potrebe.

Ljudje, ki so ta vlak uporabljali, se je jeze, četudi so na omenjeni progi vpeljali avtobusni promet.

Koper dosegel milijon ton

Pristanišče v Kopru je lani prvič preseglo milijon ton prometa. Naglo se približuje najbolj prometnim pristaniščem v Jugoslaviji. V pristanišču je zgradil ljubljanski Petrol velika skladišča za tekoče gorivo in trdijo, da ne bo dolgo, ko bo tam zrastle tudi petrolejska čistilnica. Tovarna Tomos je dobila sodoben raziskovalni institut, ki ji bo pomagal v tekmah za obstanek.

IZ NAŠIH VRST

Ontario, Calif. — Cenjeno uredništvo! V prilogi tega pisma Vam nakazujemo naročnino za Ameriško Domovino za eno leto naprej.

Z Ameriško Domovino smo vsestransko zadovoljni in jo radi beremo. Zelim Vam mnogo uspeha pri izdajanju tega zelo važnega lista za Slovence, živeče izven matične Slovenije.

Sprejmite naše prijateljske pozdrave!

John Jasbinsek

Timmins, Ont. — Cenjeno uredništvo! Prav lepa hvala za Vaše obvestilo. Z veseljem obnavljam naročnino, ker mi Ameriška Domovina zelo ugađa.

S pošto dostava pa nisem zadovoljen, ta je iz dneva v dan slabša.

Vas prav lepo pozdravljam, kakor tudi vse čitatelje Ameriške Domovine. Vaš naročnik Anton Gregorčič

TO IN ONO OD VČERAJ IN DANES

(Zbral in priredil za A.D. J. J. Regerčan.)

JEAN GIONO:

ŽETEV

Tu sta dve čutari in vsaka drži okoli dva litra. V prvi je vino, v drugi voda, kajpak, za mešanje.

"Danes pij tudi ti čisto vino, Arsula, in daj mi škatlo sardin." Ko odpira škatlo, se Gedemus cedi olje po prstih. Gedemus si jih oblizuje.

"Te so tiste boljše!" Arsula je pripravila dva kosa kruha in prav tedaj je prišlo. Nehala sta govoriti. Jedla sta ter strmela v plamen sveče in mislila vsak na svoje stvari in prvi hip sta si rekla: to je veter, ki se je spet vrnil, potem pa sta se s polnimi usti pritajila in prisluškovala.

Toda ničesar več ni bilo slišati.

Potem sta zopet začela jesti; Gedemus je okrenil svoj pogled od sveče proti vratom. Vrata niso prepuščala niti žarka svetlobe. Nanje se je naslanjala noč s svojimi rameni.

"Ti diši?" je vprašal Gedemus. "Da!" je rekla Arsula.

Nato je sledilo dolgo molčanje. Ti dve besedici sta jima dobro deli. Potem jima je postala dolgo molčanje neprijetno pa sta znova pričela govoriti.

"Ali hočeš, da odprem še eno škatlico sardin, Arsula?"

"Saj veš, da imava samo dve, pa imava komaj prvi dan za seboj."

Res je: toda Gedemusu se zdi, da sta že od zdavnaj, zdavnaj na planoti. Vse, kar je bilo popred, je postalo tako majhno.

"Ali veš, Arsula, o čem premišlujem? Mislim, da je človek v življenju marsikdaj strašno neumen. Kajti kadar se slučajno čokopje do kakšnih dobrih stčokopje do kakšnih dobrih stvari, jih skrbno hrani za poznejše dni. Le zakaj je na svetu! Ne pravim tega zaradi sardin. Prav; jih bova pa jutri pojedla. Jutri, to ni daleč. Čeprav bi dotlej tisočkrat utegnili, da... Te ga ne pravim nama, temveč kar tako, beseda da besedo. Toda verjemi mi, človek je pol svoje življenja osel. Zdjaj, to, zdaj ono, in navsezadnje, ljubi moj, je prepozno! Končano."

Ce bi človek vse vedel naprej! Še vedno ni bilo ničesar slišati. Ničesar razen Gedemusa.

Zdela se je, da si z govorjenjem odvaljuje breme. Arsula posluša njegove besede, toda poleg besed posluša tudi tišino, kajti resda ni bilo nenaravnega. In človek lahko govori, kolikor hoče, pa vendar ne more prepričati, da bi se to, kar je tako nenadoma prišlo, spet ne povrnilo. Gedemusov pogled, ki zdaj pa zdaj pazljivo preiskuje vrata, izdaja, da se tudi Gedemus peča z isto mislijo.

"Da, če bi človek vse naprej vedel! Kajpak, meni ni mnogo do tega, ne, to pravim kar tako, toda da se mora človek v mojih letih potikati po teh nekrščanskih krajih... Pa vseeno je že več kot trideset let, kar se vlačim tod. Vem, kaj počnem, saj nisem več otrok, to pravim kar tako. Več ko stokrat sem že imel priložnost, da bi si kupil košček zemlje in bi se mi ne bilo treba klatiti okrog. Človek bi mirno sedel tam doli v Saultu..."

Sveča je dogorela do polovice. Človek se ne more vso noč tako razgovarjati. V spanju itak ničesar ne sliši.

"Ali si trudna, Arsula? Bova šla spat?"

Se prej pa je stopil Gedemus do vrat. Poslušal je. Potem jih je malo odrinil in pomolil glavo ven. Toda na planoti ni videti ničesar. Kamor seže oko, je vsa ravan bela. Tudi nebo je prazno. Mesec, popolnoma gol, je osamljen sredi noči kakor mandelj.

Majbrž sta že dokaj dolgo spala. Prvič od utrujenosti, drugič pa tudi zaradi želje, da bi ne slišala ničesar več, ničesar več videla.

Nenadoma pa sta se oba prebudila.

Stvari pa so šle medtem svojo pot. Planota, veter, noč — vse se je utegnulo pripraviti in zdaj je bilo popolnoma pripravljeno. Pod vrati pronica močen srebrni trak, kake štiri prste širok, to je lunina svetloba. Začel je prihiti tudi močan veter, ki dirja preko vse planote, kakor bi hotel s svojim ječanjem izpiti celo nebo. Bodičevje prasketa pod njegovimi nogami, polomljeno brinje stoka; smokve se oklepajo zidov in njihove velike korenine pokajo v zernji pod kamenjem. Toda vsi ti šumi ju niso prebudili iz sna: prestrašil ju je šum korakov in šuštenje obleke.

"Ali slišiš?"

"Da!" Zašepeta Arsula.

"Ne gani se."

"To mora biti prav blizu. Tipa po zidovih. Kamen se je odkrutil."

"Ne premikaj se," ponavlja tiho Gedemus Arsuli, ki se ne gane.

To se plazi skozi smokvino krošnjo. Potem obstane, kot bi hotelo osvoboditi obleko iz vejja. Potem koraki. Gedemus in Arsula se stiskata drug ob drugega. Ne premakneta se. Slama ne sme zašumeti. Popolnoma tiho dihata, s široko odprtimi usti, neslišno. Tu sredi teme morata biti tiha, nepremična, kakor bi bila sama del teme. Morata biti. Stvar postaja resna. In nenadoma postane vse tako grozno, da od strahu pridržita dih.

Neka senca je ugasnila srebrni trak pod vrati. Zdjaj je tu. Zdjaj ni več privid, tam zunaj je. Skoraj neslišen šum se dotakne vrat, tipa po lesu. Kakor bi se ne k a roka upirala v vratno krilo, da bi se prepričala, če je zaprto. Da, zaprto je. Težek kamen, ki podpira vrata, se je premaknil. Zavililo je. In če je to bitje še tako zračno, je vendarle močno; prišlo je, da bi se prepričalo, pa je tipalo...

In odšlo je. Ves bleščeč je spet začel liti izpod vrat studenec mesečine.

Dolgo časa sta nemo in nepremično poslušala, še vedno enaka senci. Njune oči so široko odprte strmele v lunin žarek, ki je naznanjal, da je pošast izginila. Ničesar več ni bilo. Ničesar več razen vetra.

Sele po dolgem molku se je Gedemus spet upal premakniti in obrniti svoj obraz k Arsuli; primaknil je svojo glavo, svoja usta k Arsulinemu ušesu in ji zašepetal:

"Ali si videla?"

"Da."

"Poslušaj: ko sem danes dopoldne šel ogledoval tisto mesto na planoti, kjer je napravilo: hop, je bila tam trava vsa poležana kakor pod nekim bremenom, kakor pod težo neke živali; vendar se je že začela dvigati. Toda ko sem prišel tja, je bilo še vse poležano. Tako je bilo in ti si imela prav. To pot naju nekaj zalezuje."

Vrata so odprta in visoko jutro je že.

"Arsula, kako bi nama mogla taka zemlja storiti kaj hudega, pogledj, ali ni lepa?"

Kakor perunika modra zemlja in nebo, na zapadu venec oblakov; mlado sonce stopa po svoji poti in se do kolen vgreza v travo. Veter razpršuje rosne kalpičice kakor žrebe, ki se valja po travi. Goni jato vrabcev, ki plujejo nekaj časa na valovih neba,

Beseda o delu

Ničesar na svetu ne osreči človeka bolj, kakor zadovoljivo delo. To tako delo, do katerega ima človek veselje in da se pri njem zaveda, da to prispeva njemu in bližnjemu zadovoljstvu. Ob takem delu je človek zadovoljen in srečen. Njegovo delo je plodno.

Nasprotno pa srečujemo sleherni dan ljudi vseh vrst in poklicev, ki so nesrečni in nezadovoljni nad delom, ki ga opravljajo. Vedno jih spremljajo bojzani in strah pred bodočnostjo. Vsakega dela se lotijo z malodušnostjo in prav zato se jim tako rado vse ponesreči. Kakor da so obteženi s kakimi okovi, hodi svojo življenjsko pot do konca. Marsikdo izmed teh ljudi bi si kljub nesrečno izbranemu poklicu lahko dvignil in življal delo, ki ga opravlja, če bi mu že v zgodnji mladosti vcepili veselje in ljubezen do dela.

Človek mora biti tako vzgojen, da je pripravljen prijeti za vsako delo, pa naj bo še tako preprosto in po mnenju nekaterih poniževalno, posebno za izobraženca. Današnji časi zahtevajo čim boljše delo, ki je pripravljen prijeti za vsako delo in ga tudi v redu opraviti. Kajti v vrtincih današnjega časa se znajde samo tisti, ki se zna hitro vziveti v svojo usodo in ne obupa, če ga življenje še tako tepe. Danes si lahko bogat, jutri, siromak, danes na pernicah, jutri na slami.

Največja sreča za vsakega je, če se zna hitro znajti v novih razmerah.

Življenje je res prava borba za obstanek. V tej borbi pa zmaga samo tisti, ki so na njo duševno in telesno dovolj močno pripravljeni. Kdor se ne more vziveti v svojo usodo, opesha in omahne.

Posebno sedanja dorastujoča mladina je potrebna posebne vzgoje od roditeljev, šol in javnosti, da bo lahko uspešno kljub previdno poskušali. Predno jo je poskusil sam kralj, so turškemu odposlancu vladno, a odločno veleli, naj jo napravo on poskusi, da se kralj prepriča, da pijača ni škodljiva. In kralj se je prepričal, da je dobra, ter jo je poslej rad pil.

"Črni strup" se je kmalu razširil. Država in njihovi poglavarji so sicer tu in tam skušali užiti

pijani, omamljeni od krikov, potem padejo na tla kakor pest kamenja.

"Oh! Midva sva hrabra junaka."

(Dalje prihodnjič)

Starši, oblasti in javnost imajo pri tem veliko odgovornost. Bodočnost jim bo pri tem dajala priznanja, ali pa jih bo obsojala.

Naš slavn pisatelj Ksaver Meško je poudaril: "Izvor in začetek življenje je delo in v delu je dopolnitev življenja. Življenje brez dela je polovično življenje, je smrt in pogin." Mlad človek mora zaupati v samega sebe v svoje lastne duševne moči. Le trdna vera, da ima potrebno znanje in dovolj močno voljo, mu bo odpirala pota v življenje ter mu vzbujala ponos in samozavest.

Kavo nekoč proglašali za "črni strup"

Nikakor ni znano, kako dolgo v Arabiji že pridelujejo in pijejo kavo. Vsekakor sodijo, da je ta bila tamkaj že v najstarejših časih doma. Arabci pripovedujejo: Adenski mufti, ki je potoval po Arabiji in tamkaj spoznal kavo, ter spoznal, da kava more razburiti živce, jo je doma uvedel za svoje derivate, da bi na plesih ne bili zaspani ter da bi bili bolj iskri in divji. Toda leta 1511 je tedanji oblastnik dervišom prepovedal uživati kavo ter je razpovedal tudi vse zaloge in skladišča kave. Njegov naslednik takoj za njim pa je bil velik oboževatelj kave in je dal preklicati vse prepovedi svojega prednika glede kave.

Vendar je nekaj stoletij kava bila v Evropi kamen velike spetike. Šele v začetku 17. stoletja so jo Benečani pripeljali v Italijo. Na Francoskem se ni bila znana. Turški sultan Mohamed VI. je k francoskemu kralju Ludoviku XIV. poslal svojega posebnega diplomatskega odposlanca. Ta turški odposlanec je francoskemu kralju prinesel vrečico tega aromatičnega sadja. Pijačo, skuhano iz tega sadja, so potem pri kraljevi mizi previdno poskušali. Predno jo je poskusil sam kralj, so turškemu odposlancu vladno, a odločno veleli, naj jo napravo on poskusi, da se kralj prepriča, da pijača ni škodljiva. In kralj se je prepričal, da je dobra, ter jo je poslej rad pil.

"Črni strup" se je kmalu razširil. Država in njihovi poglavarji so sicer tu in tam skušali užiti

vanje kave omejiti z raznimi monopolii, vendar je kava premagala vse ovire. Kmalu se je razširila po vsem svetu ter postala velik in važen činitelj ne le v domačih gospodinjstvih ter gospodarstvih, marveč tudi v gospodarskem življenju držav vsega sveta.

Dandanes se uporablja po svetu silno veliko kave. Pri vsaki jedi, pri malicah in drugače. Pri nas v ZDA se je zadnja leta uveljavila naveda dopolne in popolne takozvani med delom in službo poseben čas, tako imenovani "Coffee Break". To po uradih in delavnicah. Prideš v kak urad, a uradnika za pisalno mizo ni, pa ti povedo, da bo kmalu nazaj, da je pravkar "odražal" na "Coffee Break". Evo, tako je kava prišla zdaj do svoje veljave.

Vrednost in teža zlata

Pri tehtanju zlata uporabljajo tako zvane zlatarske unče ali uteži. V začetku leta 1934 so v Washingtonu s posebno odredbo določili, da se je cena unči zlata zvišala za 41%. Do tedaj je veljala unča zlata \$20.67. Po tisti odredbi pa \$35. Ta cena je še zdaj v veljavi. Na raznih borzah v Evropi in drugod so zadnja leta zahtevali višje cene za zlato. A pri nas je uradna cena še vedno ista, \$35 za unčo. Zlatarske unče se razlikujejo od navdnuh unč in jih gre le 12 na funt. Zlato, ki ga imajo po zakladnicah za denarne rezerve, je v tako zvanih kosih (barah), ki tehta vsak 400 zlatarskih unč, 6¼ inče dolg, 1¼ inče debel in 3¼ inče širok. Vrednost takega kosa (bare) zlata je po ceni (\$35 za unčo) \$14.000.

Nepremakljivi prazniki

Življenje ljudi je po svoje zanimivo. V mnogih zadevah hočemo biti vsevedni, kakor da imamo vse odgovore v malih mezincih, pa naj si bo že o tem ali onem. Razni publicisti nam že stoletja izdajajo koledarje, pratike in to in ono in v tem razlagajo in tolmačijo to in ono. Vsako leto jih imamo pred očmi. Hitro z bežnim pregledom jih malo pregledamo, pa odložimo in razlage in pojasnila v njih pa pozabljamo, ali pa smo šli mimo njih tako brezbrizno, da se spomnimo na nje šele, ko jih

TONY KRISTAVNIK
PAINTING AND DECORATING
Telephone: 946-8436

nam omeni kak stari stric ali teta. Tako leto za letom.

Pa pridejo časi in z njimi slučaji, ko v družbi začnemo govoriti o letnih časih in raznih praznikih. Pa vprašamo radovedno: "Kdaj pa bo pravzaprav letos Velika noč?" Po njej se dajo potem izračunati drugi premakljivi prazniki. Sedem tednov po Veliki noči so Binkošti, deset dni pred Binkoštni je Vneboh. Deset dni po Binkošti pa je praznik sv. Rešnjega Telesa. To se da prav lahko izračunati in to zna vsak šolski otrok. Ne ve pa vsak, da se lahko tudi Velika noč sama prav natanko vnaprej določi.

Na nicejskem koncilu leta 325 po Kr. je bil izdan zakon, po katerem se mora obhajati Velika noč v nedeljo po prvem premakljanskem ščipu (polni luni). Krščansko Veliko noč so prevzeli iz židovskih velikonočnih praznikov "Passah", ki so se obhajali 15. meseca Nisana. Toda židovski meseci so pravi "mesečni" meseci: vsak izmed njih se začneja sočasno z novim mesecem na nebu, tako da je vsakega 15. mesečni ščip. Naši meseci seveda nimajo, te pravilnosti in zato je treba čas velikonočnih praznikov izračunati po nekoliko bolj kompliciranem načinu:

Doba velikonočnih praznikov koleba v času 35 dni — in sicer med 22. marcem in 25. aprilom. Prvi spomladanski dan je, kakor vsi vemo, 21. marec. Ako pride ta dan na soboto in je luna tudi ravno v ščipu (polna luna), se obhaja Velika noč takoj prihodnjo nedeljo, to je 22. marca. To je torej ena meja. Če pa pade prvi dan pomladi (21. marec) na nedeljo in je bil poslednji ščip en dan prej, to je 20. marca, nastane prvi pomladni ščip šele čez 29 dni, v nedeljo, 18. aprila. In ker zakon veleval, da se mora Velika noč obhajati šele prvo nedeljo po prvem pomladnem ščipu, so ti prazniki šele 25. aprila. To je druga najkrajša meja.

Toda obe ti skrajni možnosti sta zelo redki. Dne 22. marca je bila zadnja Velika noč leta 1818. V vsem dvajsetem stoletju je niti enkrat na ta dan. Najzgodnejšo Veliko noč smo imeli v tem stoletju dne 23. marca 1913. Leta 1940 je bila 24. marca. Leta 1943 pa je padla Velika noč na 25. aprila, kar že ni bilo od leta 1886.

Letos pa bomo obhajali Veliko noč v nedeljo, dne 6. aprila.

Živilska industrija se ne briga za zdravje ljudi

WASHINGTON, D.C. — Pred nekaj dnevi je znani Ralph Nader opozoril na nevarnost pri uživanju mesa in mesnih izdelkov, ter zlasti tudi konservirane sardje in sočivja. Živilska industrija je pri pripravljanju teh živil in pri njihovem konzerviranju veliko premalo pazljiva in skrbna. Kemikalije, ki jih dodajajo, so škodljive zdravju, posebno zdravju mladoletnih otrok in dojenčkov.

Ljudje kupujejo meso in drugo hrano v prepričanju, da je vse to pod pazljivim nadzorom oblasti, v resnici pa je ta nadzor komaj kaj vreden že po sami crki zakonov in predpisov, še manj pa po obsegu izvajanja.

Pretekli petek je dr. Arnold Schaefer od Javne zdravstvene službe dejal v poljedelskem odboru Predstavnškega doma, da je sedaj v mleku in moki manj vitaminov in drugih krepilnih dodatkov kot jih je bilo pred 10 in pred 20 leti.

Obogatitev mleka z vitamini D stane komaj en cent pri 100 galonih, pa se vendar mlekarne ne menijo dovolj, da bi vsemu mleku ta vitamin dodale. V drobni prodaji se dogaja, da je galon mleka z dodanimi vitamini

nom D od 3 do 4 cente dražji od onega brez tega vitamina!

Cigani v Jugoslaviji hočejo biti svoja narodnost

PRISTINA, J. Srb. — Glavno mesto Kosovega polja Priština, ki je bila pred tedni in meseci središče sporov med Srbi in Albanci, je postala sedaj središče tudi za cigane. Jih je kakih 18.000 na Kosovem. Poslali so deleže delegatov v Prištino na ustanovni občni zbor društva, ki naj organizira ciganski boj za ravnopravnost po vsej Jugoslaviji. Podobna zborovanja bodo priredili tudi v Vojvodini in Beogradu. Ciganska organizacija ne misli na nobena nasilja, hoče vse zlepa doseči, če ne bo šlo drugače, pa s ciganskimi ljudskimi pesmimi, ki so med Srbi zelo priljubljene popevke.

Hudo se godi ravnopravnosti med Srbi in Hrvati, ako bi jo hoteli soditi po stanju hitre ceste "bratstva in edinstva", ki veže Beograd in Zagreb. Potniki pripovedujejo namreč, da je stanje ceste naravnost obupno in da se cesti že dela na nekaterih odsekih nepopravljiva škoda.

Prispevajte V TISKOVNI SKLAD AMERIŠKE DOMOVINE

Moški dobijo delo

Delavce za livarno
Plača od ure, dnevno ali nočno delo. Na 865 E. 67 St., vprašajte za Mr. Allen ali kličite 361-6678. (87)

Male Help Wanted

CLERK
Feed and seed store. Steady. Across West Side Market.
HERMAN-McLEAN CO.
2520 Market Ave. (85)

MALI OGLASI

V najem
3-sobno neopremljeno stanovanje, kopalnica, furnez. Vse prebarvano. Vprašajte za ključ na 1193 E. 60 St. ali kličite HI 2-2009 po 7. uri zvečer. (86)

Apartment Naprodaj
E. 156 St. blizu bulevarda, šest stanovanj, dve trgovini, vse v dobrem stanju. Lahki pogoji. Lastnik vzame prvo vknjižbo iskrenemu kupcu.

STREKAL REALTY
481-1100 692-1020 (85)

V najem
Oddamo 5 sob in garažo v najem na 915 E. 67 St. Kličite 391-6655. (86)

V najem
Odda se 3 čiste sobe za eno žensko. Vprašajte na 1176 E. 61 St., zgoraj, soba št. 3 ali kličite 475-2644. (MWFX)

Naprodaj
Colonial hiša, 3 spalnice, aluminijaste obloga, dvojna garaža, na Pawnee Ave. \$24.900. Bungalow, 4 spalnice, pri E. 200 St. \$23.500. Trisobni starejši dom — \$19.500. Dvodružinska hiša, aluminijasta obloga, dvojna garaža, 3 spalnice spodaj, 2 spalnice zgoraj, pri E. 222 St. \$28.000.

POTREBUJEMO HISE za prodajo
KINKOPF REALTY
531-6346 (84)

Rojaki pozor!
Izvršujem splošna zidarska in mizarska dela, tudi pleskanje. Pocen in dobro. Kličite: 361-8428. (25, 30, 2 maj)

POGLED NA SYDNEY V AVSTRALIJI — Slika kaže posnetek največjega mesta Avstralije Sydneyja. V ospredju je zgradba Opere.

JANEZ JALEN:

VOZARJI

DESETNIK

Zasuli so grob, utihnili so zvonovi, obmolnila je molitev in pomiril se je jok. Bog ji daj večni mir in pokoj!

Pokopali so Anco, staro Markljo. Polnih šestinsedemdeset let je doživela in že precej dolgo ni več sama gospodinjala. V cvetočih letih, ko je bila še samska, so ji rekli Podlipnikova Ančka. Daleč naokrog je slovela kot najlepše dekle, ki bo imela vse ravne ške teško doto. Vredno je bilo potegovati se za njo. In so se tudi. Premožni in postavni Višnjarijev Šimen iz Zirovnice jo je hotel po vsej sili imeti, pa jih je zato dobil z bičem konjarja Tomaža po irhačah. Na lestvi pod oknom je bilo, ko se Ančka Šimnu kljub prosečemu molodovanju še oglasiti ni hotela. Naj je bilo že kakorkoli, sedaj že oba. Šimen in Tomaž, počivata pod rušo. Konjarja so predlanskim že celo prekopal. Ančko si je pa priboril Primožev Marko, nekdanji Podlipnikov ovčar, sedaj mogočni stari Marka, ki takrat ni premožen še nič drugega kakor zakajeno bajto in za dobro dlan njive.

Pogrebci so pokropili zasuti grob in se začeli razhajati. Krničani so zavili s pokopališča okrog rodinske cerkve navzdol h križu, na pot, ker bi po stezi za prostornim obzidanim farovškim sadovnjakom zavoljo pomladanske čobodre ne bilo pametno hoditi, čeprav je bilo bliže.

Spredaj je šel v visokih škornjicah, dolgem, bogato rožastem kožuhi in sivi polhovki sedemdesetletni, skoraj belolasi Marka, mož rajnice. Fant, ovčar

CHICAGO, ILL.

Male & FEMALE HELP

BEAUTICIAN — Male or female. Ext. shop, good working conditions. North side. Salary and commission. Call AV 6-9193 Tues. thru Sat. (85)

HOUSEHOLD HELP

CHILD CARE and Gen. hskpg., in motherless home. 1 boy age 5 — 5 to 5½ days a week. Salary \$40-45. Own rm. TV. Must be 40 yrs. old or over. Vic. 11th. & Kedzie. Ph. 445-9040 or 378-6351 (85)

HOUSEKEEPER p. Exp. mature woman to live in. Gd. home, own rm. TV, bath tel., many advantages. Outside help employed for heavy work. 2 adults, 4 children. Foreign welcome. Sal. open. Must have current refs. For interview call 489-0800 (85)

COMPANION to convalescent lady — Live in. N-W side. Good transp. Cook for 2 adults. 5 or 6 days wk. Ph. 724-6021 (85)

EXPERIENCED YOUNG WOMAN WHO LOVES CHILDREN to live in with happy family. Own rm., bath, TV. Salary open, depending on experience. For interview call 234-0432 (85)

HOUSEKEEPER — Widow or mat. single woman, pleasant and capable, to care for home and 4 schl-age children. Room and board — Salary open. Refs. req. Ph. 342-0718. (85)

BUSINESS OPPORTUNITY

BY OWNER INCOME PROPERTY 2 story cor. brk. 1-6, 1-5 and 1-4 — =+ PIZZARIA w/2 rm. in rr. Upstairs 2 doctors offices. Good N-West Loc. Ph. BE 5-8788. (85)

Prvo poglavje
PRI MARIJI UDARJENI

Razcvetel se je majnik Veliki oltar v Ljubnem, zlati tron Marije Udarjene, je bil ena sama šmarnica, toliko drobnega in prijetno duhtečega cvetja so natrgali otroci z odraslimi vred po bregovih gajih okrog vasi svoji patroni v počestčenje. Prav ta dan je bil njen praznik, štirindvajseti mali traven, god Marije Pomočnice, ki je petnajst sto eninsedemdesetega leti pri Lepantu turške barke premagala in skoraj vse potopila, kristjanom pa pokazala, da bi do takrat nepremagljive mohamedane brž ugnali, če bi se iz ljubezni do Kristusa krščanski evropski vladarji zavoljo oblasti med seboj ne lasali.

Jutro je bilo jasno. Le tu pa tam je mirno plaval svetel oblak, da je poživljal povsem modro nebo. Od prvega svita prek vstalega sonca in še naprej je ljubenski grič kar tonil v nepretrganem petju ptičjih zborov. S pesmijo in molitvijo so za vihrajočimi banderi in zibajočimi se prošnji križi — redkokateri brez njih — prihajali romarji po hribu navzgor na višavo, na božjo pot k čudodelni Mariji Udarjeni. Najbližji so bili izpod sosednjih gora, kakor procesiji iz Gorič in Predvdora. Iz Dolenskega in Stajerske, iz Savinjske doline in Gornjega grada so bili prispeli že sinoči. Tri dni so hodili od jutra do večera, pa so kljub utrujenosti noč predremali, prepeli in premolili kar v cerkvi. In, seveda, hribovcev iz Selške in Poljanske doline tudi ni smelo manjkati. Navsezgodaj so že Poljanci z besedo pripote-

govali, kar niso molili in peli, doma, da so bili že za svita pri čez Jamnik in Kropo. Najkasneje opolnoči so morali iti od Mariji Udarjeni. V Ljubnem je že od zgodnje-

NOVE OBLIKE — Nova moda je dosegla tudi oblike očal, ki so za letošnjo pomlad enake za moške in ženske, kot kaže zgornja slika.

- OGLASUJTE V / AMERIŠKI DOMOVINI /
- PRIPOROČAJTE / AMERIŠKO DOMOVINO /
- SPOROČAJTE / AMERIŠKI DOMOVINI / OSEBNE NOVICE
- DOPISUJTE V / AMERIŠKO DOMOVINO /
- SPOROČAJTE PRAVOČASNO SPREMEMBO NASLOVA
- PORAVNAJTE PRAVOČASNO NAROCNINO

Andre Duval

Bodite čimbolj
očarljivi

UMIVANJE IN FRIZIRANJE
Puhasto-kodrate in valovite pričeske, visoke in mehke. Videli jih boste pri vseh modernih in elegantnih ženah — tako lepe — tako ženske — tako laskave. \$2.25

BARVANJE \$5.45
STRIZENJE \$1.75
LASULJE od \$19.50
DELNA LASULJE \$8.95
Ob petkih, sobotah in pred prazniki strokovno friziranje, barvanje in trajno kodranje samo 50c več.

POSEBNOST
LUBKO NESTER CREME
TRAJNO KODRANJE
\$4.95 Reg. 12.50

Dobite to najfinišno trajno kodranje, izvršeno po naših frizerskih strokovnjakih po tej izredno niski ceni.

AREAS EAST

- Downtown, 781-3161, 406 Euclid
- Opposite Southgate, 663-6346, 5304 Warrenville Ctr.
- Opposite Eastgate, 449-3435, 1448 S.O.M. Center
- Severance Center, 382-2600, 382-2569
- Shoregate, 944-6700 Lake Shore Blvd. at E. 305
- Mentor, 255-9115, next to Zayre's

EVENING APPOINTMENTS

\$15 VANITY FAIR TRAJNO KODRANJE

Vključno umivanje, friziranje in striženje. Dajte si napraviti to trajno kodranje, eno od najfinišnih, dokler je na razpolago po tako niski ceni. Strokovno izvršeno po naših izkušenih frizerjih v najlepši in najmodernejši naravno pričeski, ki se lahko česje. Frizura bo lepa bo lepa tudi, če so vaši lasje suhi, sivi, beljeni ali barvani. Zajemeno, temeljno kodranje ali običajno \$5.95

VITA CREME TRAJNO KODRANJE \$7.95
Eno najdražjih, kar jih je Reg. \$20.00

HELENE CURTIS TRAJNO KODRANJE BREZ NAVILJACEV
Nič naviljacev, nič vlasnic, nič topiranja — vključno striženje \$10.00

AREAS WEST

- Opposite Southland, 845-3400, 6883 W. 130th St.
- Opposite Westgate, 333-6646, 20670 Center Ridge Rd.
- North Olmsted, 777-8686, 26406 Lorain Rd.
- Parmatown, 884-6300
- ELYRIA: MIDWAY MALL, 324-5742, Lorain 233-8020

NIČ NOVEGA POD SONCEM — Slika kaže Ford avtomobil T, opremljen za vožnjo po snegu po istem načinu kot moderni "snežni avtomobil".

NAROCITE SVOJIM DRAGIM MAMICAM

AMERIŠKO DOMOVINO

KOT DARILO ZA

Materinski dan

Naročite telefonično: 431-0628

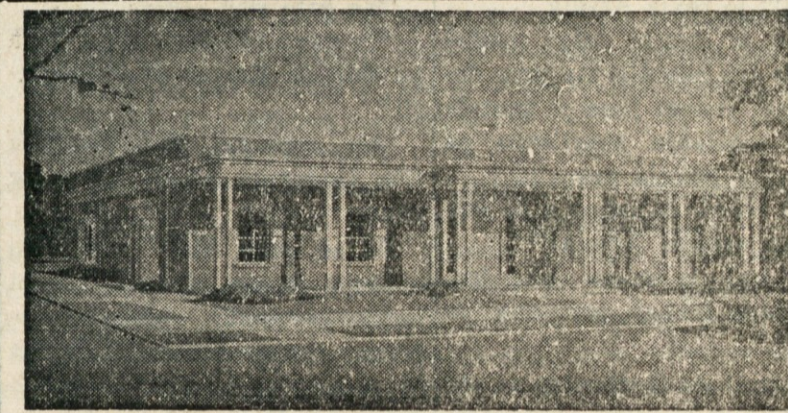
Naročite pismeno:

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošljate Ameriško Domovino kot moje darilo za Materinski dan na sledeči naslov:

Za to darilo pošiljam znesek \$

Moje ime in naslov:

GRDINOVA
POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.
KENmore 1-6300

1053 East 62nd Street
HENDERSON 1-2088

Grdina trgovina s pohištvo — 15301 Waterloo Road
KENmore 1-1235

GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

V blag spomin

OB DESETI OBLETNICI
ODKAR JE IZDIHNILA
SVOJO PLEMITO DUŠO
NAŠA PRELJUBA MATI
IN STARA MATI

Uršula
Gartroža

Preminula je v gospodu
in se preselila v večnost
dne 30. aprila 1959

Ura slovesa je kruto odbila, težke ločitve spomin se budi, ljubezen do Vas pa je vedno še živa v vsem našem življenju kot luč nam gori

Vi v zborih nebeskih prepevajte slavo, mi v sveti ljubezni smo z Vami vsak čas, kjer stvarnik je Vaše neskončno plačilo, tja s svojo priprošnjo vodite še nas.

Zalujoci:

FRANK in JOHN GARTROŽA — sinova
JENNIE, por. ZOHA in FRANCES, por. LEONE — hčeri
WALTER ZOHA in NICHOLAS LEONE — zeta
VNUKI in VNUKINJE

Cleveland, Ohio 30. aprila 1969.

STARO IN NOVO — Bolgar v starodavni narodni noši skuša ujeti nastop skupin ljudskega slavlja z modernim fotoaparatom.